

2019

30 დეკემბერი

#2

ARCHEOLOGIA
არქეოლოგია

არქეოლოგია

ევროპის უნივერსიტეტის
აკადემიკოს ა. აფაქიძის სახელობის არქეოლოგიის
ინსტიტუტის სამეცნიერო კვლევითი ჟურნალი

უძველესი ოლიმპიური თამაშების სამახსოვრო მომენტები

გუჰამ ფიდიპაშვილი
იურისტი

აბსტრაქტი

სტატია ეხება, ნუმისმატიკური მასალების ანალიზის საფუძველზე, უძველესი ოლიმპიური თამაშების კვლევას. წახმოდგენილია ერისში, ძვ.წ. 776 წლიდან – ჩვ.წ. 394 წლამდე ჩატარებული ოლიმპიური თამაშების ისტორია და მათი მნიშვნელობა ანტიკური სამყაროს საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ცხოვრებაში. ყუხადლება გამახვილებულია ოლიმპიური მონეტების მოჭრის უძველეს გზადიციებზე, რომელსაც ძვ.წ. 471 წლიდან ჩაეყარა საფუძველი.

ნაშრომში დეტალურადაა აღწერილი ერისის 78-დან – 143-ე ოლიმპიადამდე (ძვ.წ. 468-208 წწ.) მოჭრილი სხვადასხვა ნომინალის ოლიმპიური მონეტები – სტატეხები, ჰემიდრაჰმები, ტეტრადრაჰმები და ჰემიობოლები. გაჩა ამისა, დეტალურადაა აღწერილი მონეტების იკონოგრაფიული თავისებულებები, როგორიცაა მაგალითად: ავერსსა და რევერსზე გამოსახული ახიზის, ზევსის, ჰერას, ნიკეს, ზეთისხილის გვიჩგვინისა და სხვა სიმბოლოები.

კვლევაში, უძველესი ოლიმპიური თამაშების პაჩადეუჩად, განხილულია თანამედროვე ოლიმპიური თამაშების აღდგენის ისტორია, რომელიც უკავშირდება საფხანგეთის სპორტული და საზოგადო მოღვაწის პიეხ დე ფხედი ბაჰონ დე კუბეჩგენის სახელს. სწოხედ მისი მცდელობით, 1894 წელს სოხობონის კონგხესზე მიიღეს ისტორიული გადაწყვეტილება აღდგენილიყო ოლიმპიური თამაშები. შემუშავებული იქნა ოლიმპიური ქაჩიაც. 1952 წლიდან კი საფუძველი ეყიება ოლიმპიადასთან დაკავშირებული, სხვადასხვა თემატიკის საიუბილეო მონეტების გამოშვებას მასპინძელი ქვეყნების მიეხ.

ჩატაჩებული კვლევებით, კიდევ ეჩთხედ ესმება ხაზი იმ გაჩემოებას, რომ საიუბილეო მონეტების გამოშვების ისტორია უაღხესად დიდი თემაა და მნიშვნელოვანი კულტუური მემკვიდრეობის ნაწილს წაჩმოადგენს.

საკვანძო სიტყვები: ოლიმპიური თამაშები, ელისი, ოლიმპიური მონეტები, ნუმიზმატიკა, სტატერი.

ოლიმპიადის სახელწოდება წარმოიშვა იმ ადგილიდან, სადაც თამაშები ტარდებოდა. ეს იყო ქალაქი ოლიმპია, რომელიც მდებარეობდა უძველესი საბერძნეთის დასავლეთით, ელისის მხარეში. ეს ადგილი გამოირჩეოდა, როგორც მდიდარი და ნაყოფიერი მხარე. აქ იყო ტაძრები, სპორტული მოედნები და შენობები სპორტსმენებისათვის. ყოველ ოთხ წელიწადში ოლიმპიაში ეწყობოდა სპორტული თამაშები და ელისის მოსახლეობა პასუხისმგებელი იყო ამ თამაშების ორგანიზებაზე. ოლიმპის სტადიონზე დაახლოებით 45 ათასი მაყურებელი იკრიბებოდა, რაც იმაზე მიაწინებს, რომ მოსახლეობის ინტერესი თამაშების მიმართ დიდი იყო.

ოლიმპიური თამაშები უძველესი და ყველაზე პოპულარული დღესასწაული და შეჯიბრი იყო ძველ საბერძნეთში. იგი იმართებოდა ზევსის პატივსაცემად. ჩვენთვის ცნობილი ანტიკური სამყაროსთვის პირველი ოლიმპიური თამაშები მოეწყო ძველი წელთაღრიცხვის 776 წელს ქალაქ ოლიმპში. ყოველ მომდევნო ოლიმპიურ თამაშებს შორის ინტერვალი შეადგენდა 1417 დღეს (დაახლოებით 4 წელიწადი). ოლიმპიური თამაშები თვალსაჩინო როლს ასრულებდა ძველი სამყაროს საზოგადოებრივ და პოლიტიკურ ცხოვრებაში. ელისის ოლიმპიური თამაშები რეგულარულად ტარდებოდა 1170 წლის მანძილზე და ასეთი ოლიმპიური თამაშები სულ 293 არის ცნობილი, რომელსაც ატარებდნენ ჩვენი წელთაღრიცხვის 394 წლამდე, ვიდრე რომის იმპერატორმა თეოდოსი I ეს თამაშები არ გააუქმა, ვინაიდან ის თვლიდა, რომ ოლიმპიური თამაშები დაკავშირებული იყო გადაჭარბებულ კერპთაყვანისმცემლობასთან. ოლიმპიადაზე მონაწილეობის მისაღებად თავს იყრიდნენ ელისის მხარის ათლეტები. თამაშების ჩატარების მომენტში წდებოდა ყველა ომი, რადგან შეჯიბრება გრანდიოზულ და დიდებულ დღესასწაულად ითვლებოდა.

უძველესი ოლიმპიური თამაშები წარმოადგენდა უფრო მნიშვნელოვან მოვლენას, ვიდრე უბრალო სპორტული შეჯიბრებები. ის იყო შემოსავლიანი საქმე და უზრუნველყოფდა პოლიტიკურ და კულტურულ ფორუმს, რადგან თამაშების დროს ბევრი ღონისძიება იმართებოდა. საჭირო იყო სპორტსმენების, მათი მწვრთნელების და მაყურებლების განთავსება და მომარაგება საკვებითა და სუვენირებით. თამაშები აერთიანებდა ათასობით მოქალაქეს საბერძნეთის ქვეყნის ყველა კუთხიდან, ისინი ესწრებოდნენ ბაზრობებს, წარმოდგენებს და კონცერტებს.

ოლიმპიადის ცენტრალური შემადგენელი ელემენტები იყო სპორტული შეჯიბრებები და რელიგიური ხასიათის რიტუალები. ოლიმპიადის დაწყების პირველ დღეს მონაწილე ათლეტები ფიცს დებდნენ და მოჰქონდათ ღმერთისათვის შესაწირი. ასევე, მსაჯებიც ფიცს დებდნენ, რომ სამართლიანად იმსაჯებდნენ და შემდეგ მომდევნო სამი დღე იმართებოდა შეჯიბრებები.

ოლიმპიური თამაშების უძველესი ტრადიცია ასევე მოიცავს ოლიმპიური მონეტის მოჭრის უძველეს გამოცდილებას. ბერძნები თვლიდნენ, რომ ოლიმპიური ფულის გამოშვებით საზოგადოებას ოლიმპიურ თამაშებთან დაახლოვებდნენ. ვინც ვერ შეძლებდა თამაშებზე დასწრებას, შეეძლო ჰქონოდა სამახსოვრო სუვენირები და ოლიმპიური მონეტები. ოლიმპიური მონეტა, როგორც ჩვეულებრივი ფული, პრაქტიკულად

არ გამოიყენებოდა, მაგრამ გამონაკლისი მაინც იყო, უკვე თანამედროვე ოლიმპიური თამაშების დროს.

პირველი ოლიმპიური ფული, სხვადასხვა ვერსიების მიხედვით, გამოჩნდა ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 471 წლიდან. ოლიმპიური მონეტები იყო ან ვერცხლის, ან ოქროს სტატერები (ფულის ერთეულის აღნიშვნა), რომლის ერთ მხარეს, თავდაპირველად გამოსახული იყო ზევსი, ზეციური არსება, რომელიც ზეცასა და მთებს ხელმძღვანელობდა, ან მისი მეუღლე ჰერა, მოგვიანებით კი ფულზე დაიწყეს ათლეტების დაბეჭვდა, რომლებიც მონაწილეობდნენ ამა თუ იმ შეჯიბრებებში, ასევე ხდებოდა სპორტული სახეობების და თეატრალური სცენების ასახვა. მეორე მხარეს, სპეციალურ ოლიმპიურ ფულზე, როგორც წესი, გამოსახული იყო ძვლებერძნული გამარჯვების ქალღმერთი ნიკე ან არწივი, როგორც ძალის სიმბოლო, რადგან მისი ზომა, ძლიერი ბრწყალები და შორსმჭვრეტელი თვალები ითვლებოდა ჰაერის მეფედ და, რა თქმა უნდა, ზეთისხილის ფოთლების გვირგვინი, რომელსაც ტრადიციულად გამარჯვებულს თავზე ადგამდნენ.

ოლიმპიურ თამაშებში ყველაზე მეტად პოპულარული მხედარი ცხენით და ცხენ-შებმული ბორბლებიანი ეტლებით (კვადრიგა) მბრბოლელი იყო. შეჯიბრებაში მხოლოდ მდიდრებს შეეძლოთ მონაწილეობის მიღება, ვინაიდან მათ ჰქონდათ ცხენების შენახვის და მათი გადაადგილების შესაძლებლობა.

ოლიმპიური თამაშების ზუსტი თარიღი უცნობია, მაგრამ წერილობითი ჩანაწერები იწყება 776 წლიდან.

ჩვენამდე მოღწეულია ანტიკური, ელისის ოლიმპიური თამაშების დროს გამოშვებული რამოდენიმე სახეობის ოლიმპიური მონეტა:

ელისის 78-ე – მე-80 ოლიმპიადა. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 468-460 წლები, სტატერი, წონა – 11.800 გრამი, **ავერსი:** გამოსახულია მარცხენა მხარეს მფრინავი არწივი, რომელსაც ფრთები მიმართული აქვს ზემოთ და ქვემოთ და ნისკარტით გველი ჰყავს დაჭერილი. **რევერსი:** გამოსახულია ფრინველის ბოლო ნაწილი წყვდიადში ზემოთ და ფრთები ქვემოთ. მარჯვენა მხარეს, ვერტიკალურად ქვემოდან ზემოთ, წარწერაა "F-A".

ელისის 78-ე – 82-ე ოლიმპიადა. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 468-452 წლები, სტატერი, წონა – 11.750 გრამი, **ავერსი:** გამოსახულია მარცხენა მხარეს მფრინავი არწივი, რომელიც გლეჯს კურდღელს ბრჭყალებით. **რევერსი:** ფრინველის ფრთები მიმართულია ზემოთ და ბოლო ნაწილი ქვემოთ, მარჯვენა და მარცხენა მხარეს, პარალელურად წარწერა "F-A".

ელისის 87-ე – 90-ე ოლიმპიადა. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 432-420 წლები, ჰემიდრაჰმა. ვერცხლი, წონა – 2.650 გრამი. **ავერსი:** არწივი სწორად დგას იონიურ მთავარ სვეტზე, რომელსაც ფრთები აქვს გაშლილი, თავი კი, მარცხნივ მიბრუნებული და კლანჭები ზემოთ აწეული. **რევერსი:** ფრინველის გაშლილი ფრთები მოხვეულ მდგომარეობაში მიმართულია ზემოთ და ბოლო ნაწილი ქვემოთ, მარჯვენა და მარცხენა მხარეს პარალელურად არის წარწერა F – A. ეს არის უიშვიათესი მონეტა.

ელისის 87-ე – 90-ე ოლიმპიადა. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 432-420 წლები. სტატერი, ვერცხლი, წონა – 11,51 გრამი, დიამეტრი – 23 მმ. **ავერსი:** არწივი გამოსახულია მარჯვნივ ფრენის დროს, რომელსაც დაჭერილი ჰყავს გველი თავისი ნისკარტითა და კლანჭებით. **რევერსი:** ფრინველის ბოლო ნაწილი მიმართულია წყვილიადაა ზემოთ და ფრთები ქვემოთ. მარჯვენა და მარცხენა მხარეს, პარალელურად არის წარწერა "F-A".

ელისის 93-ე ოლიმპიადა, ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 408 წელი. სტატერი, ვერცხლი, წონა – 11,51 გრამი. დიამეტრი – 23 მმ, **ავერსი:** გამოსახულია არწივი, რომელიც იხედება მარცხენა მხარეს, არწივის ქვემოთ კი ალვის ხის ან სუროს ფოთოლია. **რევერსი:** ზემოთ გამოსახულია ფრინველის ბოლო ნაწილი წყვდიადში, ქვემოთ ჩამოშვერილი ფრთებით, მარჯვენა და მარცხენა მხარეს პარალელურად არის წარწერა "F-A" და ირგვლივ ზეთისხილის გვირგვინია.

ელისის 98-ე – მე-100 ოლიმპიადა. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 388-380 წლები, ჰემიობოლი, ვერცხლი, წონა – 0.460 გრამი. **ავერსი:** არწივს თავი აქვს მარჯვნივ მიბრუნებული, ქვემოთ არის გაურკვეველი დეტალები, **რევერსი:** ზემოთ გამოსახულია ფრინველის ბოლო ნაწილი, ხოლო ფრთები ქვემოთ არის მიმართული, მარჯვენა და მარცხენა მხარეს პარალელურად წარწერაა "F-A".

ელისის 101-ე – 102-ე ოლიმპიადა. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 376 – 372 წლები, ჰემიდრაჰმა, ვერცხლი, წონა – 2.610 გრამი. **ავერსი:** გამოსახულია ჰერა გვირგვინით. **რევერსი:** არწივი დგას და თავი აქვს მარცხნივ მიბრუნებული, მარჯვენა და მარცხენა მხარეს წარწერაა "F – A".

ელისის 103-ე ოლიმპიადა. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 368 წელი, ჰემიდრაჰმა. ვერცხლი, 2.770 გრამი. **ავერსი:** გამოსახულია ჰერას თავი, სახით მარჯვნივ. **რევერსი:** არწივი დგას ფრთებდაშვებული, რომელსაც თავი მარცხნივ აქვს მიბრუნებული.

ელისის 105-ე – 107-ე ოლიმპიადა. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 360-352 წლები, ჰემიდრაჰმა, ვერცხლი, წონა 2.560 გრამი. **ავერსი:** ჰერას თავი გამოსახულია სახით მარჯვნივ. **რევერსი:** არწივი, რომელიც დგას და თავი მარცხნივ აქვს მიბრუნებული.

ელისის 108-ე ოლიმპიადა. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 356 წელი, ტეტრადრაჰმა, 14.500 გრამი. **ავერსი:** გამოსახულია ზევსის თავი სახით მარჯვნივ. **რევერსი:** გამოსახულია მხედარი ცხენზე, რომელიც ნავარდობს, ცხენს ყალყზე აყენებს, მარცხნივ მიემართება და რომელსაც მარჯვენა ხელში უჭირავს გრძელი პალმის ტოტი. ცხენის ქვემოთ ოლიმპიური თასია.

ელისის 109-ე – 110-ე ოლიმპიადა. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 344-340 წლები, ჰემიდრაჰმა. ვერცხლი. 2.980 გრამი. **ავერსი:** გამოსახულია ჰერას თავი სახით მარჯვნივ. **რევერსი:** არწივი დგას სიმაღლეზე, რომელსაც თავი აქვს მარჯვნივ მიბრუნებული, მარცხენა მხარეს წარწერაა "F – A"ყ. ეს არის რარიტეტული მონეტა.

ელისის 111-ე ოლიმპიადა. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 336 წელი. სტატერი, ვერცხლი, წონა 11.580 გრამი. **ავერსი:** გამოსახულია ჰერას თავი, სახით მარჯვნივ, რომელსაც თავზე გვირგვინი ადგას წარწერით "FAΛEION" და ყურზე საყურე აქვს გაკეთებული. **რევერსი:** გამოსახულია კლდის პირას მდგომი ფრთებგაშლილი არწივი, რომელსაც მზე-რა მიმართული აქვს მარცხნივ. მონეტას ირგვლივ შემოვლებული აქვს ზეთისხილის ფოთლების გვირგვინი.

ელისის 112-ე ოლიმპიადა, ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 332 წელი, სტატერი. ვერცხლი, წონა 11.710 გრამი. **ავერსი:** გამოსახულია ზევსი სახით მარჯვნივ. **რევერსი:** არწივი დგას, რომელიც მარჯვნივ მხარეს არის მიბრუნებული და ფრთები აქვს ჩამოშვებული, მის უკან გამოსახულია ელვა, წინ კი "H" და დახვეული გველი, ხოლო მარჯვენა და მარცხენა მხარეს წარწერაა "F-A". ძალიან იშვიათი მონეტაა.

ელისის 113-ე – 115-ე ოლიმპიადა, ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 328-320 წლები. ჰემიდრაჰმა, ვერცხლი, წონა 2.770 გრამი. **ავერსი:** გამოსახულია ჰერას თავი ხვეული თმით და სახით მარჯვნივ. **რევერსი:** გამოსახულია ფრთებგაშლილი არწივი, რომელიც უკანა მხარეს იხედება. უიშვიათესი მონეტაა.

ელისის 114-ე ოლიმპიადა. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 324 წელი, სლეთერი, წონა 11.750 გრამი, **ავერსი:** გამოსახულია ჰერას თავი სახით მარჯვნივ, ქვემოთ, მარჯვენა და მარცხენა მხარეს წარწერაა "F-A". **რევერსი:** არწივი დგას სწორად, ფრთებგაშლილი და თავი აქვს მიბრუნებული მარცხენა მხარეს. მონეტას ირგვლივ შემოვლებული აქვს ზეთისხილის ფოთლების გვირგვინი.

ელისის 112-ე – 142-ე ოლიმპიადა. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 330 – 250 წლები. **პამპილიეს დრაჰმა. ასპინდოსი (ბერძნული ქალაქი, თანამედროვე თურქეთის ტერიტორიაზე),** ვერცხლი, წონა – 10.160 გრამი. **ავერსი:** მონეტის ცენტრში, საასპარეზო მოედანზე, შეჭიბრების მონაწილე მოჭიდავეები შეხვედრის დაწყების მომენტშია გამოსახული. მათ შორის, მონეტის ქვედა ნაწილში, აღნიშნულია ბერძნული ასო "E", რომელიც სიტყვა "ელისი"-ს პირველ დაწყებით ასოს წარმოადგენს. **რევერსი:** ცენტრში გამოსახულია ასპარეზის მონაწილე, რომელსაც ხელები აწეული აქვს თავის სიმაღლემდე და გამოხატავს საგნის სროლის მომენტს, ხოლო თავის უკანა პლანზე, ჰორიზონტალურად, აღნიშნულია ორი პარალელური ხაზი. სპორტსმენის წინა მხარეს, ხელთან, გამოსახულია სამი ფეხის ფრაგმენტი, ფეხის ზედა სახსრიდან ტერფის ჩათვლით მოხრილ მდგომარეობაში, ერთმანეთზე ბარძაყის ადგილთან შეკავშირებული მარჯვენა ფეხის მუხლის ქვედა ნაწილი მოხრილია. ამ ფრაგმენტის ქვემოთ გამოხატულია ბეისბოლის მსგავსი ხის გათლილი, მრგვალი ჯოხი, რომლის მსხვილ ნაწილთან, ჯოხის ორივე მხრიდან, ოთხ-ოთხი ბურთულაა გამოსახული. სავარაუდოდ ეს იყო შეჭიბრებაში მონაწილე სპორტსმენის სასროლი საგანი. სპორტსმენის უკან ვერტიკალურად, ქვემოდან ზემოთ მიმართულებით წარწერაა: "E T F E D I Y". მონეტა მრგვალი ფორმისაა, რომელსაც ორივე მხარეს, გარშემო, წრიულად გასდევს ბურთულები და ქმნის რელიეფურ ფორმას. ეს მონეტა საკმაოდ ბევრია მოჭრილი, სავარაუდოდ ფულის ფუნქციასაც ასრულებდა.

ელისის 134-ე/135-ე – 143-ე ოლიმპიადა. ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 244/240 – 208 წლები, სტატერი. ვერცხლი, წონა 4.620 გრამი, **ავერსი:** გამოსახულია მფრინავი არწი-

ვი, რომელსაც კურდღელი ჰყავს დაჭერილი. **რევერსი:** ქვემოთ გამოსახულია ფრინველის ბოლო ნაწილი ზემოთ მიმართული ფრთებით, მარჯვენა და მარცხენა მხარეს წარწერაა "F-A".

თანამედროვე ოლიმპიური თამაშების ჩატარება უპირველესად დაკავშირებულია საფრანგეთის სპორტული და საზოგადო მოღვაწის, ისტორიკოსის, პედაგოგის, ლიტერატორის, პიერ დე ფრედი ბარონ დე კუბერტენის (01.01.1863წ.-02.09.1937წ.) სახელთან. ის ბევრს ფიქრობდა, რომ სპორტის პოპულიზაციის მიზნით ჩატარებულიყო საერთაშორისო თამაშები, რადგან შეამჩნია საზოგადოების ინტერესი ანტიკური ოლიმპიური თამაშებისადმი და შეადგინა ოლიმპიური თამაშების აღდგენის პროექტი. 1992 წლის 25 ნოემბერს, პარიზის ცნობილ უნივერსიტეტ სორბონაში, ის გამოვიდა მოხსენებით – „ოლიმპიზმის აღორძინება“. მის ასეთ მცდელობას ფუჭად არ ჩაუვლია და დაგვირგვინდა წარმატებით. 1894 წლის 23 ივნისს სორბონის კონგრესზე მიიღეს ისტორიული გადაწყვეტილება აღდგენილიყო ოლიმპიური თამაშები, ვინაიდან ამას თანამედროვე ცხოვრება მოითხოვდა. კონგრესზე შემუშავდა და დამტკიცდა ძირითადი წესები და დებულებები (ოლიმპიური ქარტია). მიიღეს გადაწყვეტილება ერთიანი ორგანოს შექმნის შესახებ, რასაც საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტი (სოკ) ეწოდა. კუბერტენმა გენერალური მდივნის პოსტი დაიკავა, ხოლო პრეზიდენტად მისი მეგობარი დემეტრიუს ვიკელასი დაინიშნა. ასევე გადაწყდა, რომ სიმბოლურად პირველი თანამედროვე ოლიმპიური თამაშები 1896 წლის ზაფხულის თვეში, ათენში, ჩატარებულიყო (1896 წლის 06-15 აპრილი). ბარონ დე კუბერტენი საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის (სოკ) პრეზიდენტი 1896-1916 წწ. და 1919-1925 წწ. იყო.

I ოლიმპიადიდან XV ოლიმპიადამდე არ ყოფილა მცდელობა, რომ ოლიმპიადის ჩამტარებელ ორგანიზატორ ქვეყანას სამახსოვრო, საიუბილეო მონეტები გამოეშვა. პირველად ასეთი ოლიმპიური მონეტები 1952 წელს, XV ჰელსინკის, ფინეთის ოლიმპიადაზე მოიჭრა, შემდეგ 1956 და 1960 წლების ოლიმპიადაზე საიუბილეო ოლიმპიური მონეტები არ გამოსულა. 1964 წლის ტოკიოს ოლიმპიადიდან დაწყებული ყოველ ოლიმპიადაზე გამოდიოდა ოლიმპიადასთან დაკავშირებით სხვადასხვა თემატიკის საიუბილეო მონეტები მასპინძელი ქვეყნის მიერ.

ოლიმპიური თამაშები ტარდება, როგორც ზაფხულის, ასევე ზამთრის სპორტის სახეობებში და უწოდებენ ზაფხულისა და ზამთრის ოლიმპიადებს. მათ დაემატა ასევე პარაოლიმპიადები, მსოფლიოსა და ევროპის ახალგაზრდული ოლიმპიური თამაშები. ოლიმპიადებთან დაკავშირებით საიუბილეო მონეტები არამარტო ოლიმპიადის ჩამტარებელ მასპინძელ ქვეყნებს, არამედ მსოფლიოს თითქმის ყველა ქვეყანას, მათ შორის პატარა ქვეყნებსაც კი აქვთ მიძღვნილი და გამოშვებული.

ამდენად, საიუბილეო მონეტების გამოშვების ისტორია უაღრესად დიდი თემაა და ჩვენ შევეცადეთ აღგვეჩერა ყველა ის ოლიმპიური მონეტა, რომელიც ოლიმპიადის ჩამტარებელმა მასპინძელმა ქვეყანამ მოჭრა ანტიკურ ეპოქაში.